

ZAMĚSTNANCI V LÉKÁRNĚ

Autoři: PharmDr. Ivana Lánová,
Mgr. Dagmar Dubská

Recenzenti: Mgr. MUDr. Jaroslav Maršík,
Mgr. Hana Šnajdrová,
PharmDr. David Ovčář,
PharmDr. Stanislav Havlíček

Obsah

1	Lékárna a zaměstnanci v lékárně	3
1.1	Lékárna	3
1.2	Zaměstnanci v lékárně	3
2	Farmaceut	5
2.1	Zdravotní způsobilost	5
2.2	Bezúhonnost	5
2.3	Odborná způsobilost	5
2.4	Specializovaná způsobilost	6
2.4.1	Specializační vzdělávání	6
2.4.2	Zvláštní specializovaná způsobilost	9
2.4.3	Doplňující odborná praxe	9
2.5	Přerušování výkonu povolání	10
2.6	Celoživotní vzdělávání a odborná praxe	10
2.6.1	Celoživotní vzdělávání	10
2.6.2	Odborná praxe a Přehled odborné praxe lékárníka	11
2.7	Osvědčení vydávané ČLnK	11
2.7.1	Vedoucí lékárník	12
2.7.2	Soukromá lékárenská praxe	12
2.7.3	Odborný zástupce	12
3	Farmaceutický asistent	12
3.1	Odborná způsobilost	13
3.2	Výkon povolání	13
3.3	Specializovaná způsobilost	14
3.4	Přerušování výkonu povolání	14
4	Sanitář	15
5	Nezdravotnická povolání	15
5.1	Pracovník zajišťující úklid	15
5.2	Administrativní pracovník	15
5.3	Dermoporadce	15
5.4	Koordinátor klinických studií	15
5.5	Prodávč	16
6	Uznání kvalifikací, vzdělání, nostrifikace a aprobační zkouška	16
6.1	Farmaceut	16
6.1.1	Vzdělání získané v členských státech EU	16
6.1.2	Vzdělání získané ve státech mimo EU	16
6.2	Farmaceutický asistent	17
6.2.1	Vzdělání získané v členských státech EU	17
6.2.2	Vzdělání získané ve státech mimo EU	17
7	Usazená a hostující osoba	18

7.1	Osoba usazená	18
7.2	Osoba hostující	18
8	Kompetence v lékárně	18
9	Národní registr zdravotnických pracovníků	21
10	Instituce	22
10.1	Definice a poslání	22
11	Přílohy	24
11.1	Vzory pracovních náplní	24
	Příloha č. 1: Odborný zástupce	24
	Příloha č. 2: Vedoucí lékárník	25
	Příloha č. 3: Farmaceut / Lékárník	27
	Příloha č. 4: Farmaceutický asistent	29
	Příloha č. 5: Sanitář	30

Seznam použitých zkratk

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CV	celoživotní vzdělávání
ČFS ČLS JEP	Česká farmaceutická společnost České lékařské společnosti J. E. Purkyně
ČLnK	Česká lékárnická komora
ČR	Česká republika
FA	farmaceutický asistent
FMD	Falsified Medicine Directive, protipadělkové směrnice
GDPR	General Data Protection Regulation, Obecné nařízení o ochraně osobních údajů
IPVZ	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
KÚ	krajský úřad
LEK-13	pokyn SÚKL – Hlášení o vydaných léčivých přípravcích
LF	léková forma
LP	léčivý přípravek
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
NCO NZO	Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů
NL	návyková látka
NSOL	Národní systém pro ověřování pravosti léčiv
OOVL	odloučené oddělení pro výdej léčivých přípravků a zdravotnických prostředků
OSL	okresní sdružení lékárníků
OTC	over-the-counter, bez lékařského předpisu
OZ	odborný zástupce
PL	pomocná látka
PO	požární ochrana
POPL	Přehled odborné praxe lékárníka
SÚKL	Státní ústav pro kontrolu léčiv
SR	Slovenská republika
SZŠ	střední zdravotnická škola
UI	jedinečný identifikátor LP
ÚSKVBL	Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, od 1. 12. 2022 jen Veterinární ústav
VL	vedoucí lékárník

VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
ZoL	Zákon o léčivech
ZP	zdravotnický prostředek
ZZS	Zákon o zdravotních službách

1 Lékárna a zaměstnanci v lékárně

1.1 Lékárna

Lékařna je zdravotnické zařízení, ve kterém jsou poskytovány zdravotní služby lékařské péče. Podle **zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování**, je poskytovatelem zdravotních služeb fyzická nebo právnická osoba, která má oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Oprávnění k poskytování zdravotních služeb (lékářské péče) může získat fyzická osoba – farmaceut, který je odborně způsobilý k samostatnému výkonu povolání, má specializaci minimálně v jednom oboru specializačního vzdělávání získanou podle zákona č. 95/2004 Sb. účinného do 30. 6. 2017 nebo v oboru praktické lékařství získanou podle zákona účinného od 1. 7. 2017 a splňuje další požadavky dané zákonem o zdravotních službách. V tomto případě hovoříme o výkonu soukromé praxe lékárníka. Pokud farmaceut, podnikající fyzická osoba, nespĺňuje požadavky na odbornou způsobilost, musí ustanovit odborného zástupce, který tyto podmínky splňuje a bude garantem odbornosti. Pokud je poskytovatelem zdravotních služeb právnická osoba, je její povinností ustanovit odborného zástupce, který odborně řídí poskytování zdravotních služeb. Osoba odborného zástupce je uvedena v rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb vydaném krajským úřadem.

Lékařská péče je druh zdravotní služby, jejímž účelem je:

- zajišťování, příprava, úprava, uchovávání, kontrola a výdej léčiv, laboratorních chemikálií, zkoumadel, dezinfekčních přípravků,
- zajišťování, uchovávání, výdej a prodej ZP,
- zajišťování, uchovávání, výdej a prodej potravin pro zvláštní lékařské účely.

V rámci lékařské péče je poskytováno poradenství, konzultační služby a další služby v oblasti prevence a včasného rozpoznávání onemocnění, podpory zdraví a posuzování a kontrola účelného, bezpečného a hospodárneho užívání LP a postupů s tím spojených.

Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech definuje jednotlivé činnosti spočívající v zacházení s léčivými a oprávnění osob k jejich výkonu. Odborným předpokladem pro zacházení s léčivými v lékárnách je způsobilost k výkonu zdravotnického povolání farmaceuta nebo farmaceutického asistenta.

1.2 Zaměstnanci v lékárně

Požadavky na personální zabezpečení lékařské péče jsou stanoveny v příloze č. 4 **vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb**.

V lékárně musí být ustanoven vedoucí lékárník, **jímž je farmaceut se specializovanou způsobilostí**.

Pokud jsou v lékárně zřízena **odborná pracoviště**, je nutná přítomnost následujícího personálu:

- pro odborné pracoviště pro přípravu sterilních LP: *farmaceut se specializovanou způsobilostí, farmaceutický asistent se specializovanou způsobilostí;*
- pro odborné pracoviště pro přípravu radiofarmak: *farmaceut se specializovanou způsobilostí, farmaceutický asistent se specializovanou způsobilostí;*
- pro odborné pracoviště pro přípravu medicínálních plynů: *farmaceut s odbornou způsobilostí;*

- pro odborné pracoviště pro kontrolu LP a přípravu zkoumadel: *farmaceut s odbornou způsobilostí*;
- pro odborné pracoviště pro poskytování lékových informací: *farmaceut s odbornou způsobilostí*;
- pro odborné pracoviště pro výdej ZP: *farmaceut s odbornou způsobilostí nebo farmaceutický asistent se specializovanou způsobilostí*, (pokud jsou vydávány výhradně ortoticko-protetické ZP, může být personální zabezpečení zajištěno ortotikem-protetikem způsobilým k výkonu povolání bez odborného dohledu nebo ortopedickým protetikem.)

Vedoucí lékárník lékárny s odbornými pracovišti pro přípravu zvláště náročných lékových forem (tj. příprava sterilních LP určených k parenterální aplikaci), musí mít zvláštní specializovanou způsobilost v oboru nemocniční lékárenství.

Odloučené oddělení pro výdej léčivých přípravků a zdravotnických prostředků

Pokud má lékárna zřízeno odloučené oddělení pro výdej LP a ZP, musí být personálně zabezpečeno *farmaceutem s odbornou způsobilostí* a zároveň musí být **zajištěna dostupnost farmaceuta se specializovanou způsobilostí**, čímž se rozumí dostupnost rady a pomoci telefonicky či elektronicky, a v případě vyžádání fyzická přítomnost do 1 hodiny.

Výdejna zdravotnických prostředků

Výdejnu ZP musí personálně zabezpečit *farmaceutický asistent se specializovanou způsobilostí nebo farmaceut s odbornou způsobilostí*. Pokud jsou vydávány výhradně ortoticko-protetické ZP, může výdejnu vést ortotik-protetik způsobilý k výkonu povolání bez odborného dohledu nebo ortopedický protetik.

V lékárně mohou být zaměstnání kromě farmaceutů a farmaceutických asistentů, kteří mají oprávnění k zacházení s léčivy, také další pracovníci s různým vzděláním pro zajištění dalších činností souvisejících s provozem lékárny. Vymezení pracovních činností je dáno pracovní náplní, která je nedílnou součástí pracovní smlouvy. Pracovní náplně vymezující kompetence jednotlivých zaměstnanců tak, aby byly v souladu se zákonem o léčivech, jsou povinnou dokumentací vyplývající z vyhlášky č. 84/2008 Sb., o správné lékárenské praxi.

V zásadě je možno zaměstnance v lékárně rozdělit na dvě skupiny, tj. zdravotníky a ostatní nezdravotnický personál. Náplně práce zdravotníků se odvíjejí od jejich odborné způsobilosti, získané specializované způsobilosti, a také pozice či funkce, kterou v organizačním řádu lékárny zastávají.

Vzorové pracovní náplně jsou přílohou dokumentu.

Zdravotničtí zaměstnanci:

- farmaceut
  - odborný zástupce (OZ) – farmaceut se specializovanou způsobilostí, funkce stanovena podle ZZS (ustanoven u provozovatele, nemusí nutně pracovat v lékárně)
  - vedoucí lékárník (VL) – farmaceut se specializovanou způsobilostí, funkce stanovena podle ZoL
  - lékárník se specializací – farmaceut se specializovanou způsobilostí (viz dále)
  - lékárník – farmaceut s odbornou způsobilostí,
- farmaceutický asistent (FA)
  - vedoucí farmaceutický asistent (nevyplývá z právních předpisů, možno definovat organizačním řádem lékárny)
  - farmaceutický asistent
  - farmaceutický asistent se specializovanou způsobilostí
- sanitář

Nezdravotnická povolání:

- pracovník zajišťující úklid
- administrativní pracovník
- dermoporadce
- koordinátor klinických studií
- prodavač

2 Farmaceut

Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta definuje pojmy odborné, specializované a zvláštní specializované způsobilosti.

Farmaceut musí být pro výkon svého povolání zdravotně způsobilý, bezúhonný a odborně způsobilý.

2.1 Zdravotní způsobilost

Zdravotně způsobilý je ten, kdo má doklad o zdravotní způsobilosti požadovaný pro výkon příslušného zdravotnického povolání, který nesmí být při předložení starší než 3 měsíce.

Zdravotní způsobilost se zjišťuje

- a) před zahájením výkonu povolání a před pokračováním ve výkonu povolání, byl-li výkon povolání přerušen na dobu delší než 3 roky,
- b) v případě důvodného podezření, že došlo ke změně zdravotního stavu pracovníka.

2.2 Bezúhonnost

Za bezúhonného se podle **zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování**, považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen

- za úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání alespoň 1 roku, nebo
- za trestný čin spáchaný při poskytování zdravotních služeb
- anebo se na něho hledí, jako by nebyl odsouzen.

Podle zákona č. 95/2004 Sb. ovšem **není bezúhonný** i ten, kdo byl **pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb v trvání kratším než 1 rok.**

Bezúhonnost se dokládá výpisem z evidence Rejstříku trestů a dále dokladem prokazujícím splnění podmínky bezúhonnosti vydaným státem, jehož je fyzická osoba občanem, a doklady vydanými státy, ve kterých se fyzická osoba zdržovala v posledních třech letech nepřetržitě déle než 6 měsíců; tyto doklady nesmí být starší 3 měsíců.

2.3 Odborná způsobilost

Pro výkon povolání farmaceuta se odborná způsobilost získává absolvováním:

- nejméně pětiletého prezenčního studia v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu farmacie obsahujícím teoretickou a praktickou výuku, z toho nejméně 6 měsíců praxe v lékárně,
- studia v akreditovaném studijním programu farmacie, pokud byl zahájen nejpozději v akademickém roce 2003/2004, nebo
- nejméně pětiletého prezenčního studia v magisterském studijním programu farmacie na vysoké škole na území Slovenské republiky, pokud absolvent zahájil toto studium

v období od 1. ledna 1993 do 30. dubna 2004.

V ČR lze získat odbornou způsobilost úspěšným absolvováním studia na těchto VŠ:

- Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové,
- Farmaceutická fakulta Masarykovy univerzity v Brně.

Farmaceut s odbornou způsobilostí může:

- poskytovat lékárenskou péči (tj. zajišťování, příprava, úprava, uchovávání, kontrola a výdej léčiv, viz definice bod 1.1.)
- vykonávat činnosti, které nejsou poskytováním zdravotních služeb (např. činnosti při výrobě a kontrole LP, při distribuci LP, výzkumnou a vývojovou činnost v oblasti zdravotnictví).

Po získání odborné způsobilosti může farmaceut vykonávat povolání bez odborného dohledu, může samostatně vykonávat činnosti, které jsou poskytováním lékárenské péče podle zákona o zdravotních službách, s výjimkou činností, k jejichž samostatnému výkonu je podmínkou získání specializované způsobilosti podle § 11 zákona č. 95/2004 Sb. (např. příprava zvláště náročných lékových forem a samostatný výkon činností při vedení lékárny).

2.4 Specializovaná způsobilost

Zákon č. 95/2004 Sb. definuje činnosti, k jejichž výkonu musí mít farmaceut specializovanou způsobilost. Například pro samostatný výkon činností při vedení lékárny je podmínkou získání specializované způsobilosti v oboru praktické lékárenství (nebo i jiném oboru, pokud specializační vzdělávání proběhlo podle zákona účinného do 30. 6. 2017); pro samostatný výkon činností klinického farmaceuta získání specializované způsobilosti v oboru klinická farmacie; pro samostatný výkon činností při přípravě zvláště náročných lékových forem (sterilní LP určené k parenterální aplikaci připravované na odborném pracovišti lékárny) získání specializované způsobilosti v oboru radiofarmaka nebo v oboru farmaceutická technologie anebo zvláštní specializované způsobilosti v oboru nemocniční lékárenství; pro samostatný výkon činností při vedení lékárny s odbornými pracovišti pro přípravu zvláště náročných lékových forem získání zvláštní specializované způsobilosti v oboru nemocniční lékárenství.

Specializovanou způsobilost je možné získat:

- úspěšným ukončením **specializačního vzdělávání** atestační zkouškou – farmaceutovi je vydán Ministerstvem zdravotnictví diplom o specializaci v příslušném specializačním oboru, nebo
- absolvováním **doplňující odborné praxe** podle příslušného vzdělávacího programu v zařízení akreditovaném pro příslušný obor specializačního vzdělávání nebo pro příslušný obor doplňující odborné praxe – uchazeči je vydáno potvrzení o ukončení praxe.

Specializační vzdělávání a doplňující odborná praxe se uskutečňuje při výkonu povolání farmaceuta. Do získání specializované způsobilosti vykonává farmaceut činnosti, ke kterým se vzdělává, pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka s příslušnou specializovanou způsobilostí.

2.4.1 Specializační vzdělávání

Farmaceut musí podat žádost o zařazení do oboru specializace na MZd. K dispozici je mu webová aplikace EZP (<https://ezp.mzcr.cz/>), která slouží pro podávání žádostí. Žádost je třeba elektronicky vyplnit, vytisknout a zaslat na patřičnou instituci s požadovanými přílohami. Vzdělávací programy jsou zveřejněny ve Věstnících MZd, na webových stránkách MZd nebo IPVZ. MZd na žádost vydá žadateli průkaz odbornosti (index), který slouží k záznamům o průběhu specializační přípravy. Po zařazení do oboru si uchazeč o specializační vzdělávání domluví svého školitele. Musí jím být farmaceut se specializovanou způsobilostí, který má minimálně 3 roky praxe po atestaci. Školitel

provádí pravidelně po 6 měsících do průkazu odbornosti záznamy o průběhu odborné praxe (výjimkou jsou farmaceuti zařazení do oborů veřejného lékárenství, nemocničního lékárenství nebo klinické farmacie v letech 2015–2017, kteří musí mít ve společném základu zápisy do průkazu odbornosti po 3 měsících). Farmaceutům je doporučeno podat žádost co nejdříve po získání odborné způsobilosti, protože **délka praxe se počítá až ode dne zařazení uchazeče do předatestační přípravy**.

Obory specializačního vzdělávání farmaceuta, označení odbornosti a délka specializačního vzdělávání jsou uvedeny v příloze č. 1 k zákonu č. 95/2004 Sb. (viz tabulku č. 1 a č. 2).

Prováděcím předpisem je vyhláška č. 73/2019 Sb., o vzdělávání v základních kmenech farmaceutů. Vzdělávací program specializačního oboru praktické lékárenství – vlastní specializovaný výcvik byl vydán ve Věstníku MZd č. 10/2020.

Specializační vzdělávání se skládá ze vzdělávání v základním kmeni (tabulka č. 1), na které navazuje vzdělávání ve vlastním specializovaném výcviku (tabulka č. 2). Specializační vzdělávání probíhá jako celodenní průprava v akreditovaném zařízení. **V oboru praktické lékárenství probíhá v akreditovaném zařízení pouze část specializačního vzdělávání.**

Akreditovaná pracoviště jsou postupně jmenována a aktualizována MZd ČR. Seznam pracovišť (akreditovaných lékáren) je uveden na webové stránce MZd/Akreditace v katalogu akreditací lékařských povolání (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@IPVZpracoviste>)

Vzdělávání v základním kmeni je ukončeno zkouškou, jejíž složení je podmínkou pro zahájení vlastního specializovaného výcviku. Zkoušku lze opakovat celkem 3x, nejdříve po 6 měsících.

Více informací pro uchazeče (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@IPVZkmen>)

Tabulka č. 1: Vzdělávání v základním kmeni

Základní kmen	Délka vzdělání v základním kmeni
lékárenský	18 měsíců
technologicko-laboratorní	12 měsíců

Tabulka č. 2: Specializační vzdělávání navazující na základní kmen

Specializační obor	Základní kmen	Označení odbornosti	Minimální délka vzdělávání (v letech) včetně vzdělávání v základním kmeni
Farmaceutická technologie	technologicko-laboratorní	farmaceutický technolog	4
Klinická farmacie	lékárenský	klinický farmaceut	5
Laboratorní a vyšetřovací metody ve zdravotnictví	technologicko-laboratorní	farmaceut se způsobilostí v laboratorních a vyšetřovacích metodách	4
Praktické lékárenství	lékárenský	praktický lékárník	3
Radiofarmaka	technologicko-laboratorní	radiofarmaceut	4

2.4.1.1 Základní lékárenský kmen

Základní lékárenský kmen trvá 18 měsíců. Skládá se z povinné odborné praxe a vzdělávacích aktivit u pověřených organizací.

Povinná odborná praxe		
v lékárně mimo OOVL – nemusí se jednat o akreditované pracoviště		18 měsíců včetně účasti na vzdělávacích aktivitách
z toho	v akreditovaném zařízení – lékárna poskytovatele lůžkové péče, v níž jsou připravovány a vydávány LP pro účely poskytování lůžkové péče a která má současně odborná pracoviště	5 dní
Vzdělávací aktivity u pověřených organizací – kurzy		
Neodkladná první pomoc pro farmaceuty		
Prevence škodlivého užívání NL a léčba závislosti		
Základy legislativy a sociální farmacie		
Farmakoterapie – vybrané kapitoly		

Na základě úspěšně vykonané zkoušky obdrží kandidát „Certifikát o absolvování základního kmene“. Tento certifikát má neomezenou platnost. Po úspěšném složení této zkoušky může kandidát pokračovat ve vlastním specializovaném výcviku, do kterého je zařazen (doba praxe u zařazení do Praktického lékárenství je dalších 18 měsíců, počítáno ode dne složení zkoušky o ukončení základního kmene).

2.4.1.2 Vlastní specializovaný výcvik v oboru praktické lékárenství

Vlastní specializovaný výcvik trvá 18 měsíců. Skládá se z povinné odborné praxe v oboru praktické lékárenství a účasti na vzdělávacích aktivitách.

Povinná odborná praxe v oboru praktické lékárenství		
Zařízení		
v lékárně mimo OOVL – nemusí se jednat o akreditované pracoviště		18 měsíců
z toho	akreditované zařízení – lékárna, kde jsou připravovány IPLP (minimálně tobolky, čípky, globule, polotuhé lékové formy, roztoky, emulze, suspenze, ušní a nosní LP)	2 dny
	akreditované zařízení – lékárna poskytující konzultační činnost, která má prostor pro konzultační činnost bez vazby na dispenzarizaci léčiv s farmaceutem, který má garantovaný kurz ČLnK <i>Základy poskytování odborných konzultací pacientům v lékárně včetně řešení lékových problémů</i>	2 dny
Teoretická část		
Aktivity		Počet hodin
specializační kurz v lékárenství		16
kurz <i>Zdravotnický management pro praktické lékárníky</i>		7
kurz <i>Legislativa pro praktické lékárníky</i>		12
účast na nejméně 3 doškolovacích akcích pořádaných IPVZ, ČLnK, ČFS ČLS JEP		

Kurzy	Počet hodin
Neodkladná první pomoc pro farmaceuty	12
Prevence škodlivého užívání NL a léčba závislostí	8
Základy legislativy a sociální farmacie	21
Farmakoterapie – vybrané kapitoly	21

Kurzy jsou povinné pro ty, kteří je dosud neabsolvovali (v rámci základního lékárenského kmene).

Kurzy *Neodkladná první pomoc pro farmaceuty*, *Základy legislativy a sociální farmacie* a *Farmakoterapie – vybrané kapitoly* jsou povinné, pokud od jejich absolvování uplynulo více než 5 let.

Kurz *Prevence škodlivého užívání NL a léčba závislostí* je povinný, pokud od jeho absolvování uplynulo více než 10 let.

Na základě úspěšně vykonané atestační zkoušky je farmaceutovi vydán MZd diplom o specializaci v příslušném specializačním oboru (praktické lékárenství).

2.4.2 Zvláštní specializovaná způsobilost

Zvláštní specializovaná způsobilost je způsobilost pro výkon činností, které jsou podmíněny získáním znalostí a dovedností podle vzdělávacího programu nástavbového oboru uvedeného v příloze č. 2 k zákonu č. 95/2004 Sb. (viz tabulka č. 3).

Informace k vzdělávacímu programu nástavbového oboru nemocniční lékárenství a farmaceutická péče o geriatrické pacienty byly vydány ve Věstníku MZd č. 03/2022.

Tabulka č. 3: Nástavbové obory specializačního vzdělávání farmaceutů

Nástavbový obor	Označení odbornosti	Minimální délka vzdělávání (v letech)
Adiktologická péče v lékárně	lékárník se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru adiktologická péče v lékárně	1
Farmaceutická péče o geriatrické pacienty	lékárník se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru farmaceutické péče o geriatrické pacienty	1
Farmakoekonomika	farmakoekonom	1
Nemocniční lékárenství	nemocniční lékárník	2

2.4.3 Doplnující odborná praxe

V zákoně č. 95/2004 Sb. je definována možnost získání specializované způsobilosti absolvováním doplňující odborné praxe. Ministerstvem zdravotnictví však nejsou poskytovány vzdělávací programy k získání specializace absolvováním doplňující odborné praxe dle zákona č. 95/2004 Sb. v období od 1. 7. 2017 do data vydání e-learningu.

Možnost doplňující praxe je zachována například při uznání specializace získané na Slovensku nebo pro dobíhající obor veřejného lékárenství dle starých vzdělávacích programů.

Absolvent doplňující odborné praxe pro obor veřejného lékárenství je připraven pouze pro vedení lékárny, vyjma lékárny s odbornými pracovišti. Absolvent doplňující odborné praxe pro obor veřejného lékárenství není například oprávněn vést předatestační přípravu jako školitel.

2.5 Přerušení výkonu povolání

Pokud farmaceut nevykonává své povolání, přerušil výkon povolání farmaceuta na dobu delší než 6 let za posledních 7 let, neztratí svou odbornou, případně specializovanou způsobilost, ale musí se bezodkladně po skončení přerušování výkonu svého povolání doškolit. Do doby výkonu povolání se započítává doba pracovní neschopnosti a doba mateřské dovolené, popřípadě doba rodičovské dovolené otce, nejvíce však v rozsahu délky mateřské dovolené. Vojenská činná služba se započítává, pokud byla vykonávána v tomto povolání. Za výkon povolání farmaceuta s odbornou způsobilostí se také považuje metodická, koncepční, výzkumná a vývojová činnost v oblasti zdravotnictví. Naopak za přerušování výkonu povolání se považuje i výkon povolání farmaceuta v rozsahu nižším, než je jedna pětina stanovené týdenní pracovní doby.

Doškolení farmaceuta s odbornou způsobilostí, případně se specializovanou způsobilostí, po přerušování povolání musí být v rozsahu nejméně 60 pracovních dnů a musí probíhat v akreditovaném zařízení pod vedením farmaceuta způsobilého k samostatnému výkonu povolání nebo zdravotnického pracovníka s příslušnou specializovanou způsobilostí. Na konci doškolení provede školitel záznam o průběhu a ukončení doškolení do průkazu odbornosti, a pokud farmaceut nemá tento průkaz, vydá o průběhu a ukončení doškolení potvrzení. Doškolení probíhá jako celodenní průprava v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době. Doškolení může probíhat i jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba, přitom její rozsah nesmí být nižší než polovina týdenní pracovní doby. Je-li příprava rozvolněná, musí její celková délka, rozsah a úroveň odpovídat celodenní průpravě. Do doškolení farmaceuta se nezapočítává doba výkonu zdravotnického povolání přesahující stanovenou týdenní dobu. Akreditované zařízení, ve kterém doškolení probíhá, vede pro potřeby doškolení dokumentaci o pracovní docházce. Vzhledem k situaci, že přerušování výkonu povolání farmaceut nepřichází o svou odbornou ani specializovanou způsobilost, může farmaceut souběžně s doškolením provádět své povolání, a to dokonce bez dohledu, farmaceut se specializovanou způsobilostí může bez dohledu vykonávat pouze činnosti, které je způsobilý vykonávat na základě certifikátu o absolvování základního kmene příslušného specializačního oboru. To znamená, že činnosti, které po absolvování základního kmene nelze vykonávat samostatně, může specializovaný farmaceut vykonávat jen pod odborným dohledem, např. farmaceut se specializací na přípravu radiofarmak může po přerušování povolání pracovat v lékárně (příjem, výdej, příprava LP) bez dohledu, ale připravovat radiofarmaka pouze pod dohledem.

Je také možnost, že lékárna, do které se vrací farmaceut po přerušování výkonu svého povolání, může požádat o akreditaci a doškolení pracovníka pak probíhá přímo v „domovské“ lékárně.

Záznam o doškolení je vhodné nechat potvrdit i v *Přehledu odborné praxe lékárníka* vedeném podle [organizačního řádu ČLnK](https://1url.cz/@lekarnici1) (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@lekarnici1>), protože doškolení po přerušování výkonu povolání přezkoumává představenstvo ČLnK při rozhodování o vydání osvědčení pro výkon soukromé lékárenské praxe nebo funkcí odborného zástupce nebo vedoucího lékárníka.

2.6 Celoživotní vzdělávání a odborná praxe

2.6.1 Celoživotní vzdělávání

Farmaceuti, kteří vykonávají zdravotnické povolání, se celoživotně vzdělávají v souladu s rozvojem oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky, a to různými formami vzdělávání. Povinnost celoživotního vzdělávání je ustanovena v zákoně č. 95/2004 s vyjmenováním organizací, které celoživotní vzdělávání zajišťují. Celoživotní vzdělávání je organizováno a pořádáno zejména MZd, ČLnK ve spolupráci s akreditovanými poskytovateli zdravotních služeb. V rámci ČLnK jsou nastavena pravidla pro celoživotní vzdělávání [řádem pro celoživotní vzdělávání členů ČLnK](#) (zkrácený odkaz:

<https://1url.cz/@lekarnici1>). **Pro členy ČLnK, kteří vykonávají činnost v lékárně, je celoživotní vzdělávání povinné.** CV zahrnuje garantované kurzy ČLnK, interaktivní dispenzační semináře, vzdělávací akce (semináře, konference), distanční formy vzdělávání (e-learningy, webináře), přednáškovou činnost, publikační činnost a individuální stáže na odborných pracovištích. ČLnK vede registr akcí CV a také evidenci o účasti jednotlivých členů na vzdělávacích akcích a průběžném plnění CV, tj. průběžném počtu získaných bodů. CV probíhá v tříletých cyklech, ve kterých musí účastník získat minimálně 90 bodů, přehled získaných bodů je zobrazován v Kartě člena na webu ČLnK. Člen ČLnK, který absolvoval cyklus CV alespoň s minimálním stanoveným počtem bodů, obdrží elektronický certifikát, který může veřejně prezentovat.

2.6.2 Odborná praxe a Přehled odborné praxe lékárníka

ČLnK vydá svému členovi evidenční knihu s názvem **Přehled odborné praxe lékárníka**, která slouží k vedení záznamů o odborné praxi. Lékárník vede průběžně záznamy o druhu a délce absolvované odborné praxe, tj. názvy pracoviště (lékárny) a rozsah úvazku. V POPL je nutné mít zaznamenané a potvrzené všechny změny včetně mateřské a rodičovské dovolené, tedy i změny výše úvazku či pozice v lékárně, změny provozovatele atd. Jednotlivé záznamy jsou potvrzovány VL nebo OZ, případně příslušným OSL ČLnK. Povinnost vést řádně POPL je dána ustanovením § 7a organizačního řádu ČLnK. Kopie řádně vedeného POPL je jednou z povinných příloh žádosti o osvědčení vydávaných ČLnK. Dříve bylo v POPL zaznamenáváno i množství bodů získaných v ukončeném cyklu CV, v současnosti eviduje ČLnK získané body.

2.7 Osvědčení vydávaná ČLnK

ČLnK vydává na žádost člena při splnění podmínek daných **licenčním řádem ČLnK** (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@lekarnici1>) **3 druhy osvědčení**. Vedoucí lékárník musí být držitelem **osvědčení k výkonu funkce vedoucího lékárníka**. Další dva druhy osvědčení závisí na způsobu poskytování lékárenské péče podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (ZZS). Pokud je poskytovatelem zdravotních služeb (lékárenské péče) fyzická osoba, která je způsobilá k výkonu soukromé lékárenské praxe, je na žádost člena ČLnK a po splnění podmínek daných licenčním řádem vydáno **osvědčení k výkonu soukromé lékárenské praxe**. V případě, že je poskytovatelem lékárenské péče právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba bez požadované odborné způsobilosti, musí být podle výše uvedeného ZZS ustanovena osoba odborného zástupce. Na žádost člena ČLnK, který byl ustanoven do funkce OZ a po splnění podmínek daných licenčním řádem je vydáváno **osvědčení k výkonu funkce odborného zástupce**.

Licenční řád (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@lekarnici1>), více informací a návod, jak získat osvědčení, je k dispozici na **webu ČLnK** (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@lekarnici2>).

Podmínky výkonu soukromé lékárenské praxe, výkonu funkce odborného zástupce a výkonu funkce vedoucího lékárníka jsou:

- specializovaná způsobilost k samostatnému výkonu povolání farmaceuta,
- členství v ČLnK,
- splnění povinnosti celoživotního vzdělávání členů ČLnK (dle řádů ČLnK),
- profesní bezúhonnost.

ČLnK vydává od 1. 9. 2017 osvědčení s platností na dobu 3 let. Zanikne-li osvědčení uplynutím doby platnosti a jeho držitel splňuje všechny podmínky stanovené licenčním řádem ČLnK včetně splnění povinnosti CV, vydá ČLnK bez žádosti nové osvědčení a je k dispozici na Kartě člena ke stažení.

2.7.1 Vedoucí lékárník

Poskytovatel zdravotních služeb (lékárenské péče) musí mít pro každou lékárnou ustanovenou nejméně 1 osobu, farmaceuta se specializovanou způsobilostí v oboru praktické lékárenství (nebo i jiného oboru, pokud specializační vzdělávání proběhlo podle zákona účinného do 30. 6. 2017), který vykonává funkci vedoucího lékárníka. V případě lékárny s odbornými pracovišti pro přípravu zvláště náročných lékových forem musí mít VL zvláštní specializovanou způsobilost v oboru nemocniční lékárenství. VL je odpovědný za to, že zacházení s léčivy v lékárně odpovídá zákonu o léčivech. Stejná osoba může být VL pouze v jedné lékárně. **V lékárně musí být po dobu jejího provozu vždy přítomen VL nebo jím pověřený farmaceut zastupující VL.** VL písemně pověří všechny farmaceuty, kteří ho v době jeho nepřítomnosti zastupují. Pokud v lékárně není přítomen farmaceut, musí být provoz lékárny uzavřen!

2.7.2 Soukromá lékárenská praxe

Pokud lékárník splňuje podmínky k výkonu soukromé lékárenské praxe a poskytuje lékárenskou péči jako podnikající fyzická osoba, zažádá ČLnK komoru o vydání osvědčení k výkonu soukromé lékárenské praxe. Lékárník, který vykonává soukromou lékárenskou praxi, musí žádat též o osvědčení pro VL. Pokud lékárník vykonávající soukromou lékárenskou praxi provozuje více lékáren, uvede v žádosti o vydání osvědčení k výkonu soukromé praxe údaj o všech provozovaných lékárnách. Lékárník může být držitelem osvědčení k výkonu soukromé lékárenské péče a současně držitelem osvědčení k výkonu funkce VL.

2.7.3 Odborný zástupce

Poskytovatel zdravotních služeb, tj. právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která nesplňuje podmínky pro výkon soukromé praxe, musí mít ustanovenou osobu se specializovanou způsobilostí farmaceuta – odborného zástupce. Dle **zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování**, OZ odborně řídí poskytování zdravotních služeb. Osoba OZ je uvedena v rozhodnutí o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb vydaném krajským úřadem. OZ musí písemně informovat poskytovatele zdravotních služeb při změně v údajích o něm uváděných v oprávnění (změna jména, adresy bydliště) do 10 dnů od změny. Přestane-li OZ vykonávat svou funkci nebo přestane-li splňovat podmínky pro výkon této funkce, je poskytovatel povinen ustanovit nového OZ nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy se o některé z těchto skutečností dozvěděl. Poskytovatel je povinen bez zbytečného odkladu požádat o změnu oprávnění k poskytování zdravotních služeb. OZ je v pracovněprávním vztahu s poskytovatelem zdravotních služeb (s výjimkou pro jednatele a členy statutárních orgánů daného poskytovatele, manžele, manželku či registrovaného partnera, ale i v tomto případě by mělo být podloženo smluvně). Pokud poskytovatel zdravotních služeb nemá OZ, je to důvod k pozastavení či zrušení oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Stejná osoba může vykonávat funkci OZ pro maximálně 2 poskytovatele. Jedna osoba vykonává funkci OZ bez ohledu na počet lékáren provozovaných poskytovatelem. V praxi existují poskytovatelé s 1 i vícero OZ na více lékáren.

3 Farmaceutický asistent

Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, (zákon o nelékařských povoláních), upravuje podmínky získávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče v ČR, celoživotní vzdělávání zdravotnických pracovníků a vzdělávání

jiných odborných pracovníků, uznávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče, volné poskytování služeb hostující osoby. Vztahuje se na uznávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání nebo činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče, vykonávaných fyzickou osobou, která hodlá vykonávat povolání na území ČR jako osoba samostatně výdělečně činná nebo jako zaměstnanec anebo jako osoba usazená nebo hostující.

3.1 Odborná způsobilost

Pro výkon povolání farmaceutického asistenta se odborná způsobilost získává absolvováním:

- nejméně 3letého studia v oboru diplomovaný farmaceutický asistent na VOŠ, nebo
- SZŠ v oboru farmaceutický laborant, pokud bylo studium zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005.

Minimální požadavky na studijní programy stanovuje **vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání.**

V ČR lze nyní získat odbornou způsobilost úspěšným absolvováním studia na těchto VOŠ:

- FARMEKO – Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední odborná škola Jihlava, Znojemska 76b;
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Brno, Merhautova 590/15;
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc, Pöttingova 624/2;
- Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická K. Vary, Poděbradská 1247/2;
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Kolín, Karoliny Světlé 135;
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Ostrava, Jeremenkova 754/2;
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Plzeň, Karlovarská 99;
- Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední škola zdravotnická, Ústí nad Labem, Palachova 35;
- Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hrad. Králové, Komenského 234;
- Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Praha 1, Alšovo nábřeží 6;
- Vyšší odborná škola, střední škola, jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, základní škola a mateřská škola MILLS, Čelákovice, náměstí 5. května 2/12;

Zdravotnický pracovník s vystudovaným oborem odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě LP **není oprávněn k výkonu povolání farmaceutického asistenta v lékárně!** Takový pracovník je oprávněn k přípravě LP na oddělení nukleární medicíny, imunologických či mikrobiologických pracovištích, v zařízeních transfúzní služby nebo v zařízeních ochrany veřejného zdraví.

3.2 Výkon povolání

Za výkon povolání farmaceutického asistenta se považují odborné činnosti spojené s přípravou, výdejem, kontrolou a uchováváním léčiv a ZP.

Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků stanovuje kompetence FA pod odborným dohledem a bez odborného dohledu.

Farmaceutický asistent bez odborného dohledu a bez indikace může

- vydávat LP, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis (s výjimkou LP vydávaných bez lékařského předpisu s omezením);
- vydávat ZP a podávat informace o jejich správném užívání a uchovávání;
- vydávat LP a ZP na žádanky zdravotnických zařízení (kromě žádanek s modrým pruhem)

a zařízení veterinární péče v souladu s ostatními právními předpisy (nesmí provádět generickou záměnu);

- připravovat zkoumadla a diagnostické ZP in vitro;
- objednávat LP, léčivé a pomocné látky a jejich směsi, ZP, pomocný a provozní materiál a zabezpečovat jejich řádnou přejímku, uchovávání a doplňování;
- provádět kontrolu léčivých a pomocných látek a jejich směsí;
- připravovat LP v souladu s ostatními právními předpisy, včetně přípravy a kontroly cytostatik;
- zajišťovat aseptickou přípravu LP, přijímat, kontrolovat a ukládat LP, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu;
- přijímat, kontrolovat a ukládat ZP a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.

Farmaceutický asistent pod odborným dohledem farmaceutického asistenta se specializovanou způsobilostí v oboru přípravy radiofarmak, farmaceuta nebo jiného odborně způsobilého pracovníka může

- provádět praktickou část jednotlivého lékařského ozáření, a to přípravu a kontrolu radiofarmak, včetně dalších činností souvisejících s jejich přípravou, zejména příjem a instalaci generátorů, likvidaci zbytků a dekontaminaci pracoviště.

Farmaceutický asistent pod odborným dohledem farmaceuta může

- vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přípravě technologických předpisů pro přípravu LP;
- sledovat zásoby LP a ZP ve zdravotnických zařízeních, zejména jejich správné uchovávání;
- vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přípravě radiofarmak a LP s obsahem venen.

3.3 Specializovaná způsobilost

Farmaceutický asistent může získat specializovanou způsobilost v následujících oborech:

- zdravotnické prostředky, [klikněte pro více informací](https://1url.cz/@MZCR1), (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@MZCR1>)
- příprava radiofarmak, [klikněte pro více informací](https://1url.cz/@MZCR2), (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@MZCR2>)
- specifické lékárenské činnosti, [klikněte pro více informací](https://1url.cz/@MZCR3), (odkaz: <https://1url.cz/@MZCR3>)

3.4 Přerušení výkonu povolání

Získaná odborná nebo specializovaná způsobilost k výkonu povolání farmaceutického asistenta zůstává přerušením výkonu povolání nedotčena. Za přerušení výkonu povolání FA se považuje také výkon tohoto povolání v rozsahu nižším, než je jedna pětina stanovené týdenní pracovní doby. Pokud FA přerušil výkon povolání na dobu, která za posledních 7 let činila v celkovém součtu více než 6 let, je povinen se bezodkladně po skončení přerušování výkonu povolání doškolit v rozsahu nejméně 60 pracovních dnů na pracovišti poskytovatele zdravotních služeb (lékárenské péče). Doškolení probíhá pod vedením zdravotnického pracovníka způsobilého pracovat bez odborného dohledu, který vydá o průběhu a ukončení doškolení potvrzení. Doškolení probíhá jako celodenní průprava v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době. Doškolení může probíhat i jako rozvolněná příprava v rozsahu nejméně poloviny stanovené týdenní pracovní doby; celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy. Poskytovatel zdravotních služeb, u kterého doškolení probíhá, vede pro potřeby doškolení dokumentaci o docházce.

4 Sanitář

Sanitář je pomocný zdravotnický pracovník. Sanitář v lékárně **provádí pomocné a obslužné činnosti** nutné pro činnost zařízení lékárenské péče **pod přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování lékárenské péče bez odborného dohledu** – asistuje při přejímce, ukládání, označování LP a ZP, vykonává pomocné činnosti při přípravě LP, zkoumadel a diagnostických ZP in vitro.

Podle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, se v ČR odborná způsobilost k výkonu povolání sanitáře získává **absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu v oboru sanitář**. Odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání sanitáře mají také osoby, které **absolvovaly část studia na středních nebo vyšších zdravotnických školách nebo v akreditovaných zdravotnických studijních programech uskutečňovaných vysokými školami**.

Akreditovaný kvalifikační kurz v oboru sanitář se skládá ze 100 hodin teoretické výuky a 80 hodin praktické výuky a je zakončen závěrečnou zkouškou.

5 Nezdravotnická povolání

Kromě zdravotnických pracovníků mohou v lékárně pracovat další osoby, nezdravotníci, bez odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání. Tito pracovníci mohou vykonávat činnosti související s provozem lékárny, ale nemají oprávnění k zacházení s léčivy a nemohou s nimi zacházet ani pod přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování lékárenské péče bez odborného dohledu!

5.1 Pracovník zajišťující úklid

Pracovník, mezi jehož úkoly patří úklid a údržba podlahových a odkládacích ploch a sociálních zařízení. Čistí vnější povrchy elektronických přístrojů, přístrojových panelů a kancelářské techniky a provádí dezinfekční práce dle schváleného hygienického řádu lékárny. **Pracovník zajišťující úklid, který není zdravotnickým pracovníkem, nemůže v lékárně provádět obslužné činnosti (např. výpomoc při přejímce a ukládání LP) ani pod přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování lékárenské péče bez odborného dohledu!**

5.2 Administrativní pracovník

Administrativní pracovník vykonává v lékárně administrativní práce, například zpracování účetnictví, příjmové a výdejové doklady, mzdy, vede peněžní deník. **Administrativní pracovník, který není zdravotnickým pracovníkem, nemůže v lékárně provádět obslužné činnosti (např. výpomoc při přejímce a ukládání LP) ani pod přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování lékárenské péče bez odborného dohledu!**

5.3 Dermoporadce

Dermoporadce poskytuje odborné poradenství při prodeji kosmetických přípravků, provádí činnosti spojené s prodejem kosmetických přípravků (příjem dodávek dermokosmetiky, její uložení, označení cenami, kontrolu expirací). **Dermoporadce, který není zdravotnickým pracovníkem, nemůže v lékárně provádět obslužné činnosti (výpomoc při přejímce a ukládání LP) ani pod přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování lékárenské péče bez odborného dohledu!**

5.4 Koordinátor klinických studií

V lékárnách, kde probíhají klinická hodnocení humánních LP, může pracovat koordinátor klinických studií, který pomáhá pouze s administrativní činností související s klinickou studií. Koordinátor

klinických studií, **který není zdravotnickým pracovníkem, nemůže v lékárně zacházet s klinicky hodnocenými LP (např. příjem a uchovávání) ani pod přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování lékárenské péče bez odborného dohledu!**

5.5 Prodavač

Ve větších lékárnách nebo výdejnách ZP mohou být zaměstnání prodavači. Tito pracovníci nesmí vůbec zacházet s LP a nesmí vydávat ZP **ani pod přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování lékárenské péče bez odborného dohledu!** Tito zaměstnanci například zajišťují prodej zdravotní obuvi.

6 Uznání kvalifikací, vzdělání, nostrifikace a aprobační zkouška

Každý zdravotnický pracovník nebo jiný odborný pracovník, který získal vzdělání mimo ČR a který přichází vykonávat toto povolání na území ČR (uchazeč), musí mít před zahájením výkonu daného povolání platné **rozhodnutí MZd o uznání způsobilosti k výkonu příslušného povolání.**

Také absolventi akreditovaných zdravotnických studijních programů uskutečňovaných vysokými školami v ČR v **jiném vyučovacím jazyce než českém** jsou odborně způsobilí k výkonu zdravotnického povolání, ale na území ČR mohou vykonávat povolání až po ověření schopnosti odborně se vyjadřovat v českém jazyce v rozsahu nezbytném k výkonu zdravotnického povolání. Ověření schopnosti vyjadřovat se v českém jazyce provádí MZd na základě žádosti. Po ověření schopnosti vyjadřovat se v českém jazyce vydá MZd rozhodnutí o uznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání na území ČR do 90 dnů ode dne podání žádosti.

Ověření schopnosti vyjadřovat se v českém jazyce se nevyžaduje u studentů, kteří získali předcházející vzdělání v českém nebo slovenském jazyce.

6.1 Farmaceut

6.1.1 Vzdělání získané v členských státech EU

Uchazeč může v ČR vykonávat zdravotnické povolání jako hostující osoba nebo jako usazená osoba (viz níže kap. 7).

Uznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání v ČR podle **§ 28 zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů** je určeno farmaceutům, kteří získali odbornou kvalifikaci v jiném členském státě EU nebo ve Švýcarské konfederaci a kteří mají zájem vykonávat zdravotnické povolání na území ČR jako usazená osoba, tj. soustavně. **O uznání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti rozhoduje MZd na základě žádosti.**

Uchazeč musí být držitelem dokladu o znalosti českého jazyka nebo slovenského jazyka v rozsahu nezbytně nutném k výkonu příslušného zdravotnického povolání.

Uchazeči, kteří úspěšně ukončili nejméně pětileté prezenční studium v magisterském studijním programu farmacie na VŠ na území SR, pokud toto studium zahájili v období od 1. ledna 1993 do 30. dubna 2004, mají odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání farmaceuta v ČR již přímo ze zákona (viz ustanovení § 10 odst. 1 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb.). Žádost o uznání této způsobilosti nepodávají.

6.1.2 Vzdělání získané ve státech mimo EU

Pokud farmaceut získal vysokoškolské vzdělání v oboru farmacie ve státě mimo EU, **musí mít uznanou odbornou způsobilost, prokázat zdravotní způsobilost, bezúhonnost a úspěšně složit**

aprobační zkoušku. K žádosti o uznání odborné způsobilosti je třeba doložit úředně ověřený překlad dokladu o zahraničním odborném vzdělání (vysokoškolský diplom) a úředně ověřenou kopii osvědčení o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace v ČR za rovnocenné vysokoškolskému vzdělání v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu farmacie (tzv. nostrifikace).

Více informací k uznání odborných způsobilostí a [aprobační zkoušce](https://1url.cz/@MZCR4), (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@MZCR4>)

Aprobační zkouška se skládá ze tří částí:

- 1. část – písemná, je formou testů z odborných znalostí a ze základů práva v ČR. Testy probíhají v českém jazyce a je třeba získat minimálně 70 % bodů. Po úspěšném složení této části vydá MZd povolení k výkonu odborné praxe.
- 2. část – praktická, musí probíhat na akreditovaném pracovišti podle vzdělávacích programů, ve kterých je mimo jiné stanovena délka odborné praxe, rozsah znalostí a praktických dovedností. Délka odborné praxe v rámci praktické části aprobační zkoušky je 5 měsíců (pokud byla písemná část složena do konce roku 2017) nebo 6 měsíců (od roku 2018). Praxe probíhá pod přímým odborným vedením školitele, který může vést jen jednoho školence a nesmí být zároveň školitelem pro specializaci. Více informací k vzdělávacím programům odborné praxe v rámci [aprobační zkoušky \(6 měsíců\)](https://1url.cz/@MZCR5), (odkaz: <https://1url.cz/@MZCR5>); v případě, že byla písemná část složena [do konce roku 2017 \(5 měsíců\)](https://1url.cz/@MZCR6), (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@MZCR6>).
- 3. část – ústní, skládá se před komisí a zahrnuje obhajobu případové studie a odpovědi na otázky z farmaceutické chemie, farmakognosie, kontroly léčiv, farmaceutické technologie, farmakologie a sociální farmacie. Zkouška probíhá v českém jazyce.

Po úspěšném složení aprobační zkoušky vydá MZd rozhodnutí o uznání odborné způsobilosti a farmaceut může začít samostatně pracovat (stejně jako absolvent české VŠ), případně se přihlásit do specializačního vzdělávání.

Farmaceut, který studoval v nečlenském státě EU, nemůže v ČR pracovat ani jako farmaceutický asistent, protože ani k výkonu tohoto povolání nemá odbornou způsobilost. Může ale požádat o uznání odborné způsobilosti farmaceutického asistenta – viz níže.

6.2 Farmaceutický asistent

6.2.1 Vzdělání získané v členských státech EU

Způsobilost k výkonu nelékařského zdravotnického povolání nebo povolání jiného odborného pracovníka se uznává, pokud uchazeč odbornou kvalifikaci pro výkon odborné činnosti získal nebo tuto odbornou činnost vykonával v souladu s právními předpisy v jiném členském státě EU než v ČR. O uznání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti rozhoduje MZd na základě žádosti.

6.2.2 Vzdělání získané ve státech mimo EU

Uznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání je vázáno na úspěšně vykonanou aprobační zkoušku. Hlavními předpoklady pro uznání je prokázání odborných znalostí, znalosti českého jazyka, bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti. Uznání kvalifikace pro obor farmaceutický asistent probíhá obdobně jako uznání kvalifikace farmaceuta, tedy musí být úspěšně složena aprobační zkouška. Před samotným vykonáním aprobační zkoušky musí uchazeč získat doklad o uznání zahraničního vzdělání, tzv. nostrifikaci. Absolvent zahraniční školy, který získal doklad o dosažení středního nebo vyššího odborného vzdělání, může požádat příslušný krajský úřad (odbor školství)

o uznání zahraničního vzdělání. Tento proces uznávání zahraničního vzdělání probíhá v souladu se školským zákonem (zákon č. 561/2004 Sb.) Následuje podání žádosti o aprobační zkoušku. Bližší informace jsou k dispozici např. na webových stránkách [NCO+NZO](https://www.nconzo.cz/) (https://www.nconzo.cz/) nebo [MZd](https://1url.cz/@MZCR7), (zkrácený odkaz: https://1url.cz/@MZCR7).

6.2.2.1 Aprobační zkouška

Skládá se ze tří částí:

- 1. část – písemná, skládá se z testu odborných znalostí a testu znalostí systému zdravotnictví a základů práva v ČR. Lze ji vykonat v jazyce českém, anglickém, francouzském, německém nebo ruském. Po úspěšném složení této části vydá MZd povolení k výkonu odborné praxe.
- 2. část – praktická, na rozdíl od farmaceutů, nemusí probíhat v akreditovaném zařízení, ale u kteréhokoliv poskytovatele zdravotních služeb zajišťujícího lékárenskou péči. Délka praktické části dle vyhlášky č. 189/2009 Sb., o atestační zkoušce, zkoušce k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušce akreditovaných kvalifikačních kurzů a aprobační zkoušce a o postupu při ověření znalosti českého jazyka, ve znění pozdějších předpisů u farmaceutických asistentů trvá 40 dnů.
- 3. část – ústní zkouška, skládá se ze tří otázek, které se losují. Zkouškou se ověřují odborné znalosti a schopnost vyjadřovat se v českém jazyce, to znamená, že se koná pouze v českém jazyce před zkušební komisí jmenovanou MZd.

Po úspěšně vykonané aprobační zkoušce vydá MZd doklad o složení aprobační zkoušky, dále se podává MZd žádost o uznání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání.

7 Usazená a hostující osoba

Každý zdravotnický pracovník, který přichází vykonávat toto povolání na území ČR z jiného členského státu, může vykonávat toto povolání v ČR jako osoba usazená či hostující.

7.1 Osoba usazená

Usazenou osobou se rozumí uchazeč, který vykonává na území ČR soustavně zdravotnické povolání na základě uznání způsobilosti k výkonu tohoto povolání, pokud byla odborná kvalifikace pro výkon tohoto povolání získána nebo už vykonávána v souladu s právními předpisy v jiném členském státě EU než v ČR.

7.2 Osoba hostující

Hostující osobou se rozumí uchazeč, který je usazen na území jiného členského státu EU než ČR za účelem výkonu odborné činnosti a na území ČR vykonává odpovídající zdravotnické povolání dočasně nebo příležitostně v rámci volného poskytování služeb.

8 Kompetence v lékárně

Odborný zástupce a vedoucí lékárník (obě funkce může v lékárně zastávat 1 osoba), případně lékárník vykonávající soukromou praxi, jsou hlavními garanty toho, že v lékárně je poskytována lékárenská péče v souladu se zákonem o zdravotních službách, a že zacházení s léčivými v lékárně odpovídá zákonu o léčivech. V lékárně jsou přesně stanoveny činnosti a povinnosti lékárníků, farmaceutických asistentů, sanitářů a ostatních nezdravotnických pracovníků. Písemně vypracované pracovní náplně konkrétně vymezují pravomoci jednotlivých zaměstnanců v lékárně. Vedoucí

lékárník je odpovědný, že lékárenská péče je zajišťována zdravotnickými pracovníky s potřebnou odbornou kvalifikací. Vedoucí lékárník při řízení pracovníků a určování jejich povinností zohledňuje nejen odbornou způsobilost, ale např. i dosaženou praxi tak, aby byla zajištěna především jakost a bezpečnost připravovaných léčivých přípravků a správnost výdeje.

Vzory pracovních náplní jsou uvedeny v přílohách.

Je v nich provedena sumarizace legislativních požadavků a vypracovány popisy výkonu funkcí OZ a VL včetně povinností a odpovědností vyplývajících z právních předpisů a návrhy ostatních pracovních náplní, ve kterých odpovědnost může být upravena v rámci pracovněprávních vztahů s provozovatelem lékárny. Pracovní náplně farmaceuta, farmaceutického asistenta a sanitáře jsou rozděleny na odborné činnosti při poskytování lékárenské péče a na doplňkové činnosti, které mohou být ustanoveny v rámci pracovněprávního vztahu s provozovatelem lékárny.

Pracovní náplně vycházejí z legislativních požadavků stanovených zejména v:

zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování,
zákoně č. 378/2007 Sb., o léčivech,
zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách,
zákoně č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog,
zákoně č. 89/2021 Sb., o zdravotnických prostředcích,
zákoně č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta,
zákoně č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče,
vyhláše č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků a vyhláše č. 84/2008 Sb., o správné lékárenské praxi,
řádech ČLnK.

Příjem léčiv a ZP

Objednávání léčiv a zabezpečení řádné přejímky léčiv a ZP zajišťují farmaceuti a FA. Při příjmu jsou LP, léčivé látky, pomocné látky, směsi pomocných látek určené pro magistraliter přípravu a ZP zaváděny do elektronické evidence lékárny, je prováděna kontrola šarží a expirací, případně kontrola ochranných prvků na obalech humánních LP dle FMD, dodržení cenové regulace LP a potravin pro zvláštní lékařské účely a kompletnost dodávky. Při zjištění nesrovnalostí je pověřenou osobou vypracována reklamacce/vratka zpět dodavateli.

Podle zákona o návykových látkách mohou NL, LP s obsahem NL a uvedených látek kategorie 1 (prekursory drog) v lékárně přejímat pouze farmaceuti, případně FA pod dohledem farmaceuta.

Pod přímým vedením farmaceuta nebo FA může pomocný zdravotnický pracovník s odbornou způsobilostí k výkonu povolání sanitáře provádět pomocné práce při přejímce zboží (manipulace, kontrola a uložení LP).

Uchovávání léčiv

Farmaceuti a FA zajišťují a kontrolují uchovávání léčiv podle zásad správné lékárenské praxe a dalších legislativních požadavků vyplývajících např. ze zákona o NL nebo zákona o prekursorech drog. Jedná se především o zabezpečené uchovávání NL a LP s jejich obsahem, prekursorů drog, dále uchovávání léčiv za podmínek stanovených výrobcem či připravující lékárnou, uchovávání termolabilních LP, klinicky hodnocených LP, separand, venen, nepoužitelných léčiv, LP připravených za jiných než předepsaných podmínek, léčiv s uplynulou dobou použitelnosti.

Vedoucí lékárník pověří:

- farmaceuta nebo FA kontrolou dob použitelnosti skladových zásob,

- farmaceuta zajištěním stahování LP z důvodu závady jakosti nebo na výzvu držitelů rozhodnutí a vedením dokumentace o stahování LP,
- farmaceuta, FA nebo sanitáře kontrolou teploty uchovávání a vedením záznamů o teplotě uchovávání léčiv.

Magistraliter příprava

Kontrola léčivých látek a pomocných látek

Kontrola dodaných léčivých látek, pomocných látek nebo směsí pomocných látek určených pro magistraliter přípravu včetně vedení záznamů o provedené organoleptické zkoušce jednotlivých balení je v kompetenci farmaceuta nebo FA.

Individuální příprava na základě lékařského předpisu

Individuální přípravu na základě lékařského předpisu provádí farmaceut nebo farmaceutický asistent ve spolupráci s farmaceutem. Farmaceut ověří dávkování a složení.

- Je-li překročena maximální dávka léčivé látky stanovená Českým lékopisem nebo terapeutická dávka, není-li maximální dávka stanovená, a toto překročení není předepisujícím lékařem řádně vyznačeno (!), a není možno tento údaj u lékaře ověřit, farmaceut upraví množství nebo koncentraci předepsané léčivé látky na terapeuticky obvyklé, skutečnost uvede v záznamu o výdeji a příslušného předepisujícího lékaře neprodleně informuje.
- Pokud by LP připravený podle lékařského předpisu podle znalostí a zkušeností farmaceuta nespĺňoval požadavky jakosti, bezpečnosti a účinnosti, zejména z hlediska inkompatibilit jednotlivých složek, lékárník provede úpravu lékařského předpisu ve smyslu kvalitativní nebo kvantitativní změny pomocných nebo léčivých látek. V případě změn léčivých látek tuto změnu provede po předchozí dohodě s předepisujícím lékařem poskytujícím zdravotní péči nebo veterinárním lékařem.
- Je-li možné zlepšit vlastnosti LP použitím vhodné pomocné látky, lékárník může provést úpravu složení LP.
- Návykové látky (omamné a psychotropní látky uvedené v příloze č. 1, 2, 5, 6 nebo 7 a uvedené látky kategorie 1) mohou připravovat do lékových forem v lékárnách lékárníci nebo FA pod dohledem lékárníka.
- FA pod odborným dohledem farmaceuta může vykovávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přípravě radiofarmak a LP s obsahem venen.
- Jeden zdravotnický pracovník nemůže připravovat současně více různých LP.
- Sanitář může pod přímým vedením farmaceuta nebo FA vykonávat pomocné činnosti při přípravě LP, zkoumadel a diagnostických zdravotnických prostředků in vitro.

Hromadná příprava, technologické předpisy

Hromadná příprava LP je prováděna farmaceutem nebo FA podle technologického předpisu, který je schválen VL, případně jím pověřeným jiným farmaceutem. FA v rozsahu své odborné způsobilosti může spolupracovat s farmaceutem na přípravě technologických předpisů.

Připravující osoba provádí přípravu dle technologického předpisu, kontroluje certifikáty použitých léčivých a pomocných látek nebo směsí pomocných látek určených pro magistraliter přípravu a jejich dobu použitelnosti, označení LP připravených do zásoby a úplnost dokumentace.

Výdej léčivých přípravků

LP jsou v lékárnách oprávněni vydávat farmaceuti a farmaceutičtí asistenti. FA mohou vydávat jen LP, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis. Součástí výdeje je poskytnutí informací nezbytných pro správné a bezpečné užívání vydávaných LP a pro jejich uchovávání. FA nesmí vydávat LP, jejichž výdej je v režimu „bez lékařského předpisu s omezením“. FA jsou oprávněni vydávat LP na žádanky poskytovatelů zdravotních služeb, kromě žádanek s modrým pruhem. Při výdeji na žádanku nesmí farmaceutický asistent provést generickou záměnu, provedení generických záměn je v kompetenci farmaceuta.

V případě výdeje LP s obsahem NL uvedené v příloze č. 1 nebo č. 5 (dle zákona o NL) je farmaceut při výdeji v lékárně povinen poučit pacienta nebo osobu zastupující pacienta vhodným způsobem o skutečnosti, že je vydáván LP obsahující „**vysoce návykovou látku**“.

Výdej zdravotnických prostředků

Zdravotnické prostředky v lékárně nebo výdejně ZP vydává na základě elektronického nebo listinného poukazu farmaceut nebo FA. Při výdeji na základě elektronického poukazu musí vydávající neprodleně prostřednictvím systému eRecept sdělit centrálnímu úložišti elektronických poukazů, že předepsaný ZP byl již vydán. Vydávající FA musí mít zřízen přístup do centrálního úložiště systému eReceptu.

Součástí výdeje je poskytnutí informací nezbytných pro správné a bezpečné používání vydávaného ZP.

9 Národní registr zdravotnických pracovníků

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, definuje mj. poskytovatele zdravotních služeb, zdravotnické zařízení, zdravotní služby a podmínky jejich poskytování, způsobilost k samostatnému výkonu zdravotnického povolání, podmínky udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb, ale též Národní zdravotnický informační systém.

Národní zdravotnický informační systém je jednotný celostátní informační systém veřejné správy. Součástí Národního zdravotnického informačního systému je Národní registr zdravotnických pracovníků. Dle ustanovení § 77 a § 76 zákona o zdravotních službách registr obsahuje údaje o zdravotnických pracovnících, včetně hostujících osob a osob, které způsobilost k výkonu zdravotnického povolání získaly mimo území ČR.

Rozsah údajů o zdravotnických pracovnících:

- jméno a příjmení zdravotnického pracovníka, jeho akademický titul, vědecká hodnost a vědecko-pedagogický titul,
- datum a místo narození,
- pohlaví,
- rodné číslo, v případě cizinců číslo cestovního dokladu nebo jiného průkazu totožnosti,
- státní občanství,
- označení odborné způsobilosti, specializované způsobilosti a zvláštní odborné nebo zvláštní specializované způsobilosti, číslo diplomu a datum jejich získání, v případě uznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání označení způsobilosti a datum jejího uznání,
- identifikační údaje vzdělávacího zařízení, akreditovaného zařízení nebo pověřené organizace, ve kterých zdravotnický pracovník získal odbornou, specializovanou nebo zvláštní odbornou způsobilost, v případě uznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání identifikační údaj uznávajícího orgánu,
- údaj, zda se jedná o hostující nebo usazenou osobu,

- v případě hostující osoby datum oznámení, na základě kterého může vykonávat zdravotnické povolání,
- v případě zdravotnických pracovníků, kterých se týká specializační příprava nebo kteří jsou v průběhu aprobačního řízení, údaj, zda se jedná o zdravotnického pracovníka zařazeného do specializačního vzdělávání nebo přípravy k aprobační zkoušce, a obor specializačního vzdělávání nebo aprobační zkoušky,
- identifikační údaje poskytovatele, u kterého pracovník vykonává povolání, obor, druh a forma zdravotní péče, druh pracovněprávního vztahu a rozsah týdenní pracovní doby v případě, že vykonává povolání na základě pracovního poměru,
- adresu místa pobytu zdravotnického pracovníka a další kontaktní údaje (např. telefonní číslo, adresu elektronické pošty, identifikátor datové schránky),
- záznamy o
  - pravomocných rozhodnutích o zákazu výkonu zdravotnického povolání,
  - zápisu do seznamu členů ČLnK a vyloučení z ČLnK,
- označení funkce zdravotnického pracovníka, který je vedoucím pracoviště poskytovatele, včetně požadavků na toto pracoviště vymezené ve smlouvě o poskytování a úhradě hrazených zdravotních služeb uzavřené mezi poskytovatelem a zdravotní pojišťovnou podle zákona o veřejném zdravotním pojištění.

Zákonnou povinnost předávat údaje do Národního registru zdravotnických pracovníků mají:

- vzdělavatelé (např. vysoké, střední a vyšší odborné školy a akreditovaná zařízení),
- poskytovatelé zdravotních služeb,
- profesní komory zřízené ze zákona,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí a Česká správa sociálního zabezpečení.

Obsah Národního registru zdravotnických pracovníků je přístupný zdravotnickému pracovníkovi v rozsahu údajů o něm vedených. Zdravotnický pracovník vedený v Národním registru zdravotnických pracovníků je povinen bez zbytečného odkladu oznámit statistickému ústavu, zjistí-li, že jsou v tomto registru o něm vedené chybné údaje. Statistický ústav předá takovou informaci osobě, která údaje označené za chybné do [Národního registru zdravotnických pracovníků](https://1url.cz/@UZIS) předala, k prověření a zjednáání nápravy (zkrácený odkaz: <https://1url.cz/@UZIS>).

10 InSTITUTE

10.1 Definice a poslání

Vysoké školy – (farmaceutické fakulty) poskytují magisterské vzdělání ve studijním programu farmacie, a tím zajišťují odbornou způsobilost farmaceuta.

Vyšší odborné školy zajišťují odbornou způsobilost k výkonu povolání diplomovaného farmaceutického asistenta.

Institut postgraduální vzdělávání ve zdravotnictví organizuje od roku 1953 specializační a celoživotní vzdělávání lékařů, farmaceutů, zubních lékařů a vybraných nelékařských zdravotnických profesí.

Česká lékárnická komora je zákonem zřízená samosprávná nepolitická stavovská organizace sdružující lékárníky. Dbá o to, aby její členové vykonávali své povolání odborně, v souladu s jeho etikou

a způsobem stanoveným zákony a řády ČLnK. Zaručuje odbornost svých členů a potvrzuje splnění podmínek k výkonu lékárnického povolání.

Česká komora farmaceutických asistentů je profesní organizací v ČR, sdružující farmaceutické asistenty. Jejím hlavním posláním je dbát na kvalitu a odbornost svých členů v rámci zákonů a etiky.

Česká farmaceutická společnost České lékařské společnosti J. E. Purkyně, z. s. je odbornou společností působící na území ČR. Hlavním cílem ČFS je shromažďovat, rozvíjet a uplatňovat nové poznatky v oblasti farmacie a souvisejících oborů a uplatňovat je ve zdravotnické péči.

11 Přílohy

11.1 Vzory pracovních náplní

Příloha č. 1: Odborný zástupce

Odborný zástupce odborně řídí poskytování zdravotních služeb v lékárně.

Odborným zástupcem je fyzická osoba, která je:

- farmaceutem se specializovanou způsobilostí,
- členem České lékárnické komory a držitelem osvědčení ČLnK k výkonu funkce odborného zástupce,
- plně svéprávná,
- bezúhonná,
- v pracovněprávním či obdobném smluvním vztahu s poskytovatelem zdravotních služeb.

Pracovní náplň:

A. Odborné činnosti dle legislativy

- kontrola dodržování veškerých právních předpisů, metodických pokynů a stanovisek kontrolních orgánů při poskytování zdravotních služeb
- návrhy opatření k zajištění dodržování legislativy
- vytváření a změny interních procesů a metodik
- dohled nad zaváděním procesů v lékárně/lékárnách
- sledování legislativy, stavovských předpisů, zveřejněných rozhodnutí a stanovisek kontrolních orgánů, informování zaměstnavatele
- kontrola plnění nahlašovacích povinností vůči krajskému úřadu (např. změna rozsahu poskytované péče, čtvrtletní hlášení odpadů z domácností)
- kontrola plnění nahlašovacích povinností zaměstnavatele a vedoucích lékárníků vůči SÚKL (např. roční hlášení o stavu a pohybu NL, změna vedoucího lékárníka, změna kontaktních údajů lékárny, hlášení při odhalení závady jakosti, hlášení neobvyklých a závažných nežádoucích účinků léčiv)
- kontrola zacházení s prekursory drog¹ (zvláštní licence, nahlašovací povinnosti na MZd, hlášení o plánované likvidaci prekursorů drog)
- plnění povinností vůči ČLnK včetně povinnosti celoživotního vzdělávání

B. Doplnující činnosti upravené pracovněprávním vztahem

- kontrola plnění dalších ohlašovacích a jiných povinností vedoucích lékárníků (např. zachycení falešných receptů, nahlášení Policii ČR a KÚ, pravidelné školení BOZP a PO, školení o odpadech ve zdravotnictví, pravidelné pracovnělékařské prohlídky zaměstnanců lékárny)
- řešení stížností pacientů
- kontrola dodržování nařízení o ochranných prvcích spojených s FMD (např. připojení lékáren do NSOL, systém pro správu alertů, smlouva)

Povinnosti:

- Odborný zástupce musí písemně informovat zaměstnavatele při změně v údajích o něm uváděných v oprávnění k poskytování zdravotních služeb (změna jména, adresy bydliště) do 10 dnů od změny.²

Datum .....

Jméno zaměstnance .....

Podpis zaměstnance .....

Přestane-li odborný zástupce vykonávat svou funkci nebo přestane-li splňovat podmínky pro výkon této funkce, je poskytovatel povinen ustanovit nového odborného zástupce nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy se o některé z těchto skutečností dozvěděl. Stejná osoba nemůže vykonávat funkci odborného zástupce pro více než 2 poskytovatele.

¹ V případě, že odborný zástupce je zároveň i odpovědnou osobou ve smyslu zákona č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog

² ZS č. 372/2011 Sb. § 14

Příloha č. 2: Vedoucí lékárník

Vedoucí lékárník je odpovědný za to, že zacházení s léčivy v lékárně odpovídá zákonu o léčivech.

Jeho odborná a řídicí činnost vyžaduje odbornou a specializovanou způsobilost, předpokládá samostatné plnění úkolů s vysokou mírou odpovědnosti.

Vedoucím lékárníkem je fyzická osoba, která je:

- farmaceutem se specializovanou způsobilostí,
- členem České lékárnické komory a držitelem osvědčení ČLnK k výkonu funkce vedoucího lékárníka,
- plně svéprávná,
- zdravotně způsobilá,
- bezúhonná.

Pracovní náplň:**A. Odborné činnosti dle legislativy**

- dohled nad provozem lékárny a vedení podřízených zaměstnanců
- stanovení povinností lékárníků, farmaceutických asistentů (FA), sanitářů a dalších nezdravotnických pracovníků v lékárně a dohled nad jejich dodržováním
- konkretizace pracovních náplní zaměstnanců lékárny a dohled nad jejich dodržováním
- dohled nad systémem objednávání a příjmu léčiv a zdravotnických prostředků (ZP), nad správným uchováváním léčiv, zajišťováním optimální skladové zásoby
- dohled nad přípravou, úpravou a kontrolou léčivých přípravků
- pravidelná aktualizace technologických předpisů (možno delegovat na jiného lékárníka)
- dohled nad výdejem léčivých přípravků a ZP, dodržování právních předpisů při výdeji
- výdej léčivých přípravků a ZP pacientům/zákazníkům
- výdej na žádanky, kompletace dodacích listů a faktur pro zdravotnická zařízení
- poskytování odborného poradenství v oblasti léčiv, zdravotnických prostředků a účelné farmakoterapie
- kontrola správnosti výdeje – systém retaxace vydaných lékařských předpisů a poukazů, zajištění výdeje OTC s omezením farmaceutem, expedice lékárníků a FA pod vlastními přihlašovacími údaji
- kontrola odesílání hlášení o výdejích léčivých přípravků na SÚKL do systému hlášení LEK-13
- zajištění příjmu, uchovávání a výdeje neregistrovaných léčivých přípravků
- zajištění příjmu, uchovávání a výdeje klinicky hodnocených humánních léčivých přípravků
- zajištění ověřování pravosti LP a dodržování nařízení o ochranných prvcích při výdeji léčivých přípravků
- zajištění vedení evidence vyplývající ze zákona o léčivech a navazujících prováděcích předpisů
- zajištění správného zacházení s návykovými látkami a léčivými přípravky je obsahujícími, vedení evidence vyplývající ze zákona o návykových látkách a navazujících prováděcích předpisů, včasné odeslání povinného hlášení o stavu a pohybu návykových látek na SÚKL, případně na ÚSKVBL
- zajištění správného zacházení s prekursory drog a vedení evidence vyplývající ze zákona o prekursorech drog a navazujících prováděcích předpisů
- plnění povinností vůči České lékárnické komoře včetně povinnosti celoživotního vzdělávání
- zpracování a kontrola předepsané dokumentace, standardních operačních postupů a jejich pravidelné revize
- zajištění a kontrola dodržování hygienického režimu tak, aby byly splněny požadavky na stupeň čistoty v prostorech lékárny dle platných předpisů
- zajištění správného nakládání s odpady ze zdravotní péče a s odpadem vzniklým sběrem nepoužitelných léčiv z domácností

B. Doplnující činnosti upravené pracovní právním vztahem

- zajištění vedení evidence vyplývající ze zákona o cenách, cenová evidence, označování zboží cenami, dodržování cenového předpisu při kalkulaci cen a úhrad připravovaných LP a upravovaných HVLP před výdejem

- výuka, zácvek a kontinuální vzdělávání zdravotnického personálu, kontrola plnění požadavků na vzdělávání zaměstnanců dané zákonnou normou, řády ČLnK, jakož i vnitřními předpisy zaměstnavatele
- podpora a zvyšování efektivity lékárny, spolupráce s lékaři
- zabezpečení cenin a finanční hotovosti proti krádeži, kontrola pokladní hotovosti v lékárně
- účast na vzdělávacích akcích, poradách a školeních organizovaných zaměstnavatelem
- schvalování měsíční evidence pracovní doby personálu lékárny, odpovědnost za její včasné předání ke zpracování do mzdové účtárny
- určování čerpání přestávek na jídlo a oddech, nařizování práce přesčas, schvalování čerpání náhradního volna a dovolené
- dohled nad absolvováním vstupní a pravidelné pracovnělékařské prohlídky zaměstnanců
- poskytování odborného poradenství a konzultační činnosti za účelem včasného screeningu a prevence onemocnění, odpovědnost za správnost vedení evidence související s konzultační činností a její správné uchovávání v lékárně dle GDPR
- plnění povinností vůči ČLnK včetně povinnosti celoživotního vzdělávání
- šíření dobrého jména zaměstnavatele v očích laické i odborné veřejnosti

Odpovědnost za:

- rozsah poskytované lékárenské péče a technické a věcné vybavení v souladu s oprávněním k poskytování zdravotních služeb vydaným KÚ a se závazným stanoviskem vydaným SÚKL
- zajištění lékárenské péče zdravotnickými pracovníky s potřebnou odbornou kvalifikací, uchovávání dokumentace o kvalifikaci (vzdělání) osob zacházejících s léčivými
- provádění pravidelných kontrol stanoveného technického vybavení (váhy, sterilizátory, teploměry a jiné přístroje) a uchovávání příslušné dokumentace
- přípravu, úpravu a kontrolu léčivých přípravků probíhající v souladu s legislativními požadavky danými zákonem o léčivech
- dodržování zásad správné lékárenské praxe
- správnost a pravidelnou revizi technologických předpisů
- všechny činnosti v lékárně probíhající v souladu s právními předpisy, provozním řádem a vnitřními směrnici
- zacházení s návykovými látkami a léčivými přípravky je obsahujícími
- zacházení s prekursorsy drog
- vedení a uchovávání dokumentace v lékárně

Povinnost:

- určit a písemně pověřit farmaceuta/farmaceuty, kteří jej budou zastupovat v době jeho nepřítomnosti v lékárně¹

Datum .....

Jméno zaměstnance .....

Podpis zaměstnance .....

Poskytovatel lékárenských zdravotních služeb musí mít pro každou lékárnu ustanovenu nejméně 1 osobu, farmaceuta se specializovanou způsobilostí v oboru praktické lékařství (nebo i jiného oboru, pokud specializační vzdělávání proběhlo podle zákona účinného do 30. 6. 2017), který vykonává funkci vedoucího lékárníka. V případě lékárny s odbornými pracovišti pro přípravu zvláště náročných lékových forem musí mít vedoucí lékárník zvláštní specializovanou způsobilost v oboru nemocniční lékařství. V lékárně musí být po dobu jejího provozu vždy přítomen vedoucí lékárník nebo jím pověřený farmaceut. Stejná osoba může být vedoucím lékárníkem pouze v jedné lékárně.

¹ZoL č. 378/2007 Sb. § 79 odst. 6

Příloha č. 3: Farmaceut / Lékárník

Farmaceut vykonává odbornou činnost vyžadující

- odbornou způsobilost k výkonu povolání farmaceuta,
- zdravotní způsobilost,
- bezúhonnost,
- členství v České lékárnické komoře (ČLnK).

Pracovní náplň:**A. Odborné činnosti dle legislativy**

- zastupování vedoucího lékárníka po dobu jeho nepřítomnosti na základě pověření¹
- objednávání léčiv, zdravotnických prostředků (ZP) a ostatního zboží¹
- dohled nad příjmem léčiv¹, ZP a ostatního zboží, přejímka návykových látek a léčivých přípravků je obsahujících (NL), vedení evidence NL dle pověření a vnitřních směrnic³
- dohled nad správným uchováváním léčiv dle požadavků legislativy a výrobců léčiv (uchovávání NL, prekurzorů, klinicky hodnocených LP, venen, separand, termolabilních léčiv, nepoužitelných léčiv...)^{1,5}
- sledování Sdělení SÚKL o stahování léčivých přípravků z důvodu závady jakosti, kontrola skladových zásob a okamžité zajištění stažení dotčených šarží, evidence dle vnitřní směrnice²
- sledování dob použitelnosti uchovávaných léčivých přípravků, léčivých a pomocných látek, zajištění vyřazení nepoužitelných léčiv⁵
- postupovat dle nařízení o ochranných prvcích (FMD) při ověřování pravosti léčivých přípravků²
- výdej léčivých přípravků a ZP, dodržování právních předpisů při výdeji^{2,6}
- výdej na žádanky, kompletace výdejek/dodacích listů pro zdravotnická zařízení včetně potvrzení o převzetí léčivých přípravků^{2,6}
- při výdeji léčivých přípravků s obsahem návykové látky dodržovat právní předpisy a vést evidenci NL dle pověření a vnitřních směrnic^{2,3}
- při výdeji poskytovat odborné poradenství v oblasti léčiv, zdravotnických prostředků a účelné farmakoterapie²
- kontrola dodaných léčivých látek, pomocných látek nebo jejich směsí určených pro magistraliter přípravu, vedení záznamů o provedené organoleptické zkoušce jednotlivých balení⁵
- příprava a úprava léčivých přípravků a jejich kontrola před výdejem (vzhled, množství, obal, označení), vedení záznamů o přípravě⁵
- příprava léčivých přípravků s obsahem návykových látek, venen, separand, dohled nad bezpečností připravovaných LP (složení, dávkování, označení), spolupráce s farmaceutickými asistenty^{1,5}
- jeden zdravotnický pracovník nemůže připravovat současně více různých léčivých přípravků⁵
- připomínkování technologických předpisů, podávání podnětů (vedoucím lékárníkem pověřený farmaceut může revidovat a schvalovat technologické předpisy)⁵
- kontinuální vzdělávání, účast na vzdělávacích akcích, plnění povinností vůči ČLnK⁷

B. Doplnující činnosti upravené pracovněprávním vztahem

- zabezpečení cenin a finanční hotovosti proti krádeži
- informování nadřízeného o vzniklých problémech
- poskytování odborného poradenství a konzultační činnost za účelem včasného screeningu a prevence onemocnění, vedení evidence související s konzultační činností
- plnění běžných i mimořádných úkolů a povinností uložených přímým nadřízeným
- šíření dobrého jména zaměstnavatele v očích laické i odborné veřejnosti

Datum .....
 Jméno zaměstnance .....
 Podpis zaměstnance .....

¹ZoL č. 378/2007 Sb. § 79 odst. 6, § 7 odst 2

²ZoL č. 378/2007 Sb. § 23 odst. 2, § 81g, § 82

³Zákon o NL č. 167/1998 Sb. § 5, § 32

⁴Z o ZP č. 89/2021 § 32

⁵Vyhláška o SLP č. 84/2008 § 3, 6, 7, 8, 9, 21, 22

⁶Vyhláška o SLP č. 84/2008 § 10- 20

⁷Řády ČLnK

Příloha č. 4: Farmaceutický asistent

Farmaceutický asistent vykonává odbornou činnost vyžadující

- odbornou způsobilost k výkonu povolání farmaceutického asistenta,
- zdravotní způsobilost,
- bezúhonnost.

Pracovní náplň:**A. Odborné činnosti dle legislativy**

- objednávání léčiv, zdravotnických prostředků (ZP) a ostatního zboží¹
- zabezpečení řádné přejímky léčiv, ZP a ostatního zboží (přejímka návykových látek a přípravků je obsahující probíhá pod dohledem farmaceuta)^{1,3}
- zabezpečení správného uchovávání a monitoring podmínek uchovávání, doplňování léčiv, ZP a ostatního zboží¹
- výdej léčivých přípravků, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, s výjimkou léčivých přípravků vydávaných bez lékařského předpisu s omezením²
- podávání informací o správném užívání a uchovávání léčivých přípravků při jejich výdeji^{1,2}
- výdej zdravotnických prostředků včetně výdeje na poukaz a odborného poradenství k ZP⁴
- výdej na žádanky, kromě výdejů léčivých přípravků na žádanky s modrým pruhem, kompletace výdejek/dodacích listů pro zdravotnická zařízení, včetně potvrzení o převzetí léčivých přípravků (provedení generických záměn při výdeji na žádanky je v kompetenci farmaceuta)²
- kontrola dodaných léčivých, pomocných látek nebo směsí pomocných látek určených pro magistraliter přípravu, vedení záznamů o provedené organoleptické zkoušce jednotlivých balení¹
- individuální příprava léčivých přípravků v rozsahu odborné způsobilosti na základě lékařského předpisu ve spolupráci s farmaceutem, vedení záznamu o přípravě^{1,5}
- hromadná příprava léčivých přípravků do zásoby, opakovaná příprava na základě žádanek a příprava meziproductů dle technologických předpisů, vedení záznamů o hromadné přípravě, kontrola certifikátů, kontrola označení^{1,5}
- příprava léčivých přípravků s obsahem návykových látek a venen, (případně separand) probíhá pod dohledem farmaceuta, který ověří správnost dávkování a kontrolu léčivého přípravku (vzhled, množství, označení)^{3,1,5}
- jeden zdravotnický pracovník nemůže připravovat současně více různých léčivých přípravků⁵
- připomínkování technologických předpisů, podávání podnětů¹

B. Doplnující činnosti upravené pracovní právním vztahem

- podílení se na výuce, zácviku a kontinuálním vzdělávání farmaceutických asistentů lékárny
- zabezpečení cenin a finanční hotovosti proti krádeži
- účast na vzdělávacích akcích, poradách a školeních organizovaných zaměstnavatelem
- plnění běžných i mimořádných úkolů uložených přímým nadřízeným
- šíření dobrého jména zaměstnavatele v očích laické i odborné veřejnosti

Datum .....

Jméno zaměstnance .....

Podpis zaměstnance .....

¹ Vyhláška č. 55/2011 Sb. § 18

² ZoL 378/2007 Sb. § 82

³ Zákon o NL č. 167/1998 Sb. § 5

⁴ Z o ZP č. 89/2021 § 32

⁵ Vyhláška o SLP č. 84/2008 § 3, 6, 7, 8, 9, 21, 22

Příloha č. 5: Sanitář

Pomocný zdravotnický pracovník s odbornou způsobilostí k výkonu povolání sanitáře.

Pracovní náplň:**A. Odborné činnosti dle legislativy**

- provádění mytí, sušení, sterilizace obalového materiálu a pracovních pomůcek používaných při přípravě léčivých přípravků postupy uvedenými v provozním a hygienickém řádu lékárny
- vedení záznamů o sušení / sterilizaci v rozsahu daném vnitřní směrnici
- kontrola teploty v chladicích, případně mrazicích zařízeních a ve skladech dle instrukcí vedoucího lékárníka / v rozsahu daném vnitřní směrnici
- vedení záznamů o teplotách uchovávání léčivých přípravků a ZP dle instrukcí vedoucího lékárníka / v rozsahu daném vnitřní směrnici
- sledování stavu zásob obalového materiálu, dob použitelnosti obalů a příprava podkladů pro objednávání obalů
- pod přímým vedením farmaceuta nebo farmaceutického asistenta provádění pomocných prací při přejímce zboží, manipulaci a uložení léčivých přípravků, pomocné práce při přípravě léčivých přípravků pod přímým vedením farmaceuta nebo farmaceutického asistenta

B. Doplnující činnosti upravené pracovněprávním vztahem

- provádění sanitačních prací dle schváleného hygienického řádu lékárny
- sledování stavu zásob čisticích a dezinfekčních prostředků, jejich bezpečné uložení v úklidové místnosti a pravidelné střídání použití dle hygienického řádu či vnitřní směrnice
- informování nadřízeného o vzniklých problémech
- účast na vzdělávacích akcích organizovaných zaměstnavatelem
- plnění běžných i mimořádných úkolů uložených přímým nadřízeným
- šíření dobrého jména zaměstnavatele v očích laické i odborné veřejnosti

Datum .....

Jméno zaměstnance .....

Podpis zaměstnance .....

Za výkon povolání sanitáře se považuje pomocná činnost v rámci poskytování lékárenské péče pod odborným dohledem nebo přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu povolání bez odborného dohledu vyhl. 55/2011 § 43.